

Oslo, 20. februar 2017

Presentasjon av fjerde kvartals regnskap 2016 KLP-konsernet

KLP

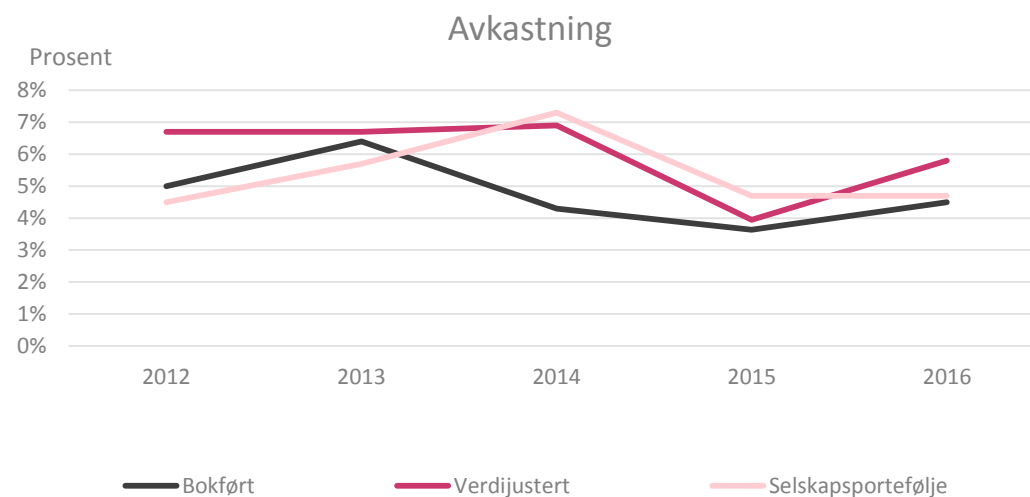
Innhold

1. Hovedtrekk
2. KLP-konsernet
3. Liv og pensjon
4. Skadeforsikring
5. Bedriftspensjon
6. Bank og finansieringstjenester
7. Kapitalforvaltning
8. Oppsummering

Hovedtrekk

- Konsernet forvaltningskapital 596 milliarder
- Livselskapets kollektivportefølje hittil i år:
  - Bokført avkastning var 4,5 prosent
  - Verdijustert avkastning var 5,8 prosent
- Selskapsporteføljen ga en avkastning på 4,7 prosent hittil i år
- Kapitaldekning Solvens II: 209 prosent

	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016
Kollektivportefølje				
Bokført	0,9 %	1,3 %	1,1 %	1,1 %
Verdijustert	1,4 %	1,7 %	1,7 %	1,0 %
Verdijustert inkludert merverdier for investeringer bokført til amortisert kost	0,5 %	1,5 %	1,8 %	1,6 %
Investeringsvalgportefølje	1,7 %	1,8 %	1,7 %	1,5 %
Selskapsportefølje	0,7 %	1,2 %	1,7 %	1,0 %

KLP konsern – resultat virksomhetsområder

Millioner kroner	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016
Livsforsikring	294	589	688	513
Skadeforsikring	69	70	66	50
Bank	0,6	33	38	20
Kapitalforvaltning	1	15	7	-5
Øvrig virksomhet	0	0	1	0
Konsernresultat før skatt	364	707	800	578

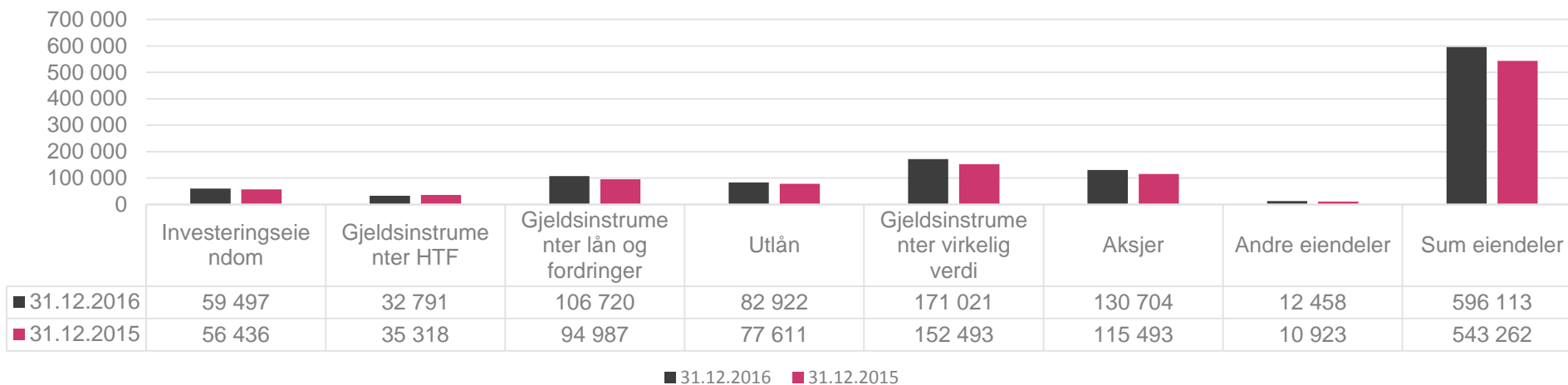
KLP konsern – hovedtall fra resultatet

Millioner kroner	31.12.2016	31.12.2015
Premieinntekter for egen regning	38 497	40 236
- herav overførte premiereserver fra annet selskap	3 434	9 397
Netto inntekter fra investeringer	31 269	17 599
Ikke-kontrollerende eierinteressenter's andel av avkastning på finansielle instrumenter	-3 061	-1 949
Erstatninger	-17 370	-16 161
Forsikringsmessige avsetninger	-158	-156
Rentekostnader og verdiendringer ansvarlig lån og fondsobligasjoner	-27 973	-11 740
Driftskostnader	-1 756	-1 429
Andre inntekter og kostnader	-12	43
Driftsresultat	19 594	26 598
Til/fra kursreguleringsfond i livsforsikring	-6 876	-1 951
Til/fra tilleggsavsetninger i livsforsikring	-4 026	-3 073
Midler tilført kunder i livsforsikring	-6 244	-16 435
Konsernresultat før skatt	2 449	5 138
Skattekostnad	359	-927
Andre resultatelementer	47	261
Konsernresultat	2 855	4 472

KLP konsern - balanse

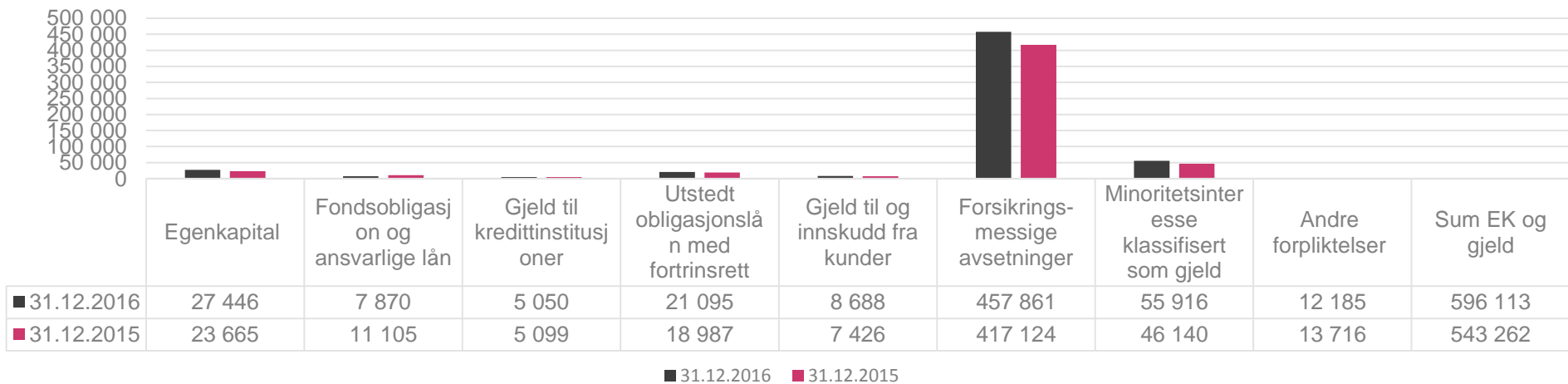
Eiendeler

Millioner kroner

Egenkapital og forpliktelser

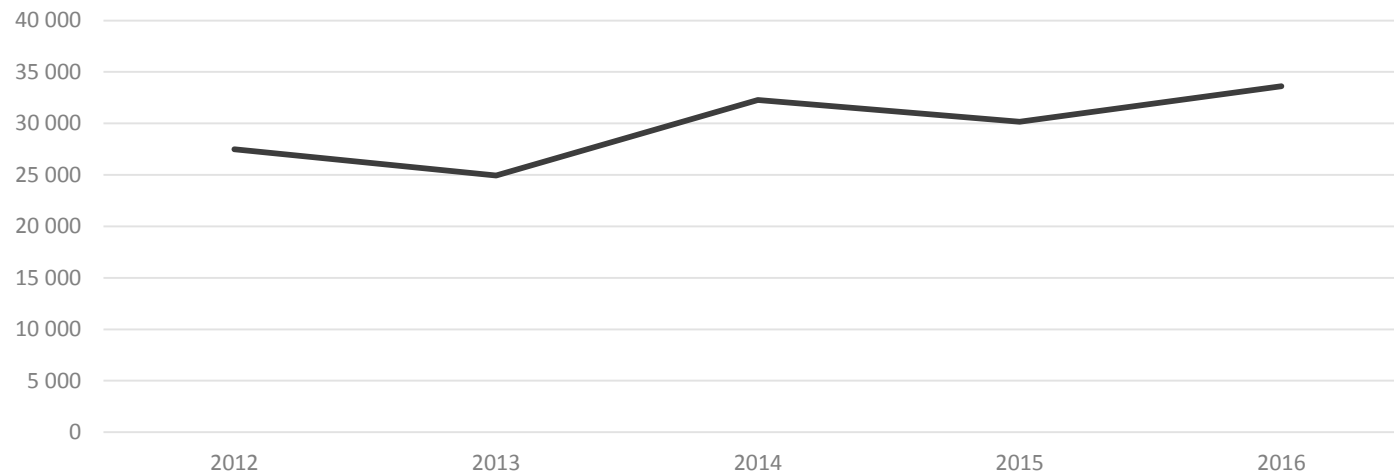
Millioner kroner

KLP Liv

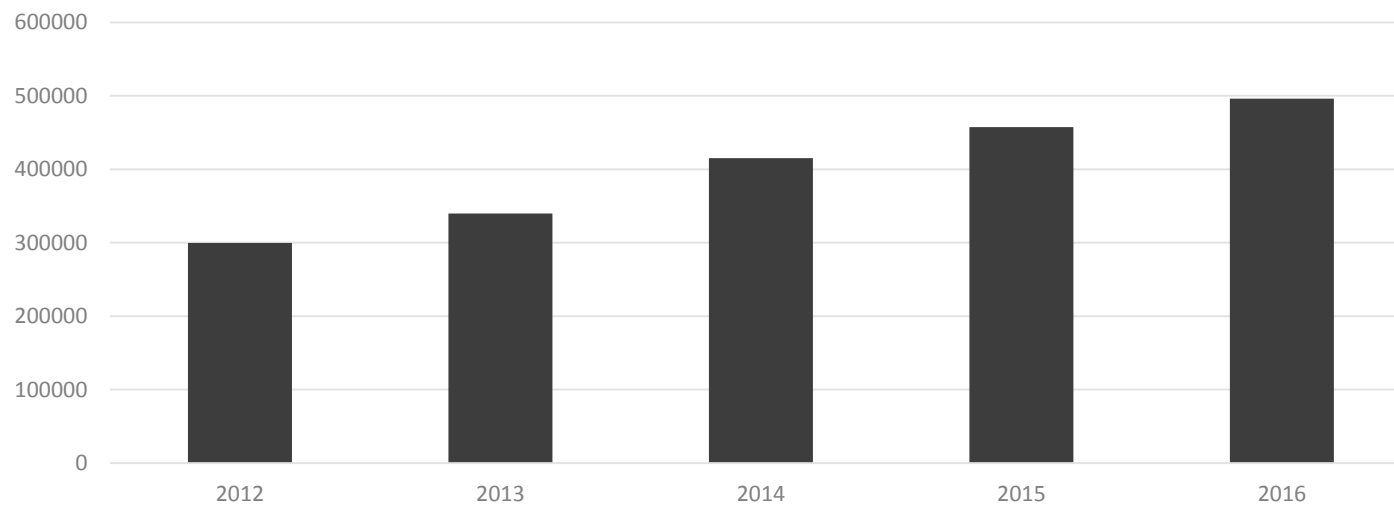
Premieinntekter

Millioner kroner

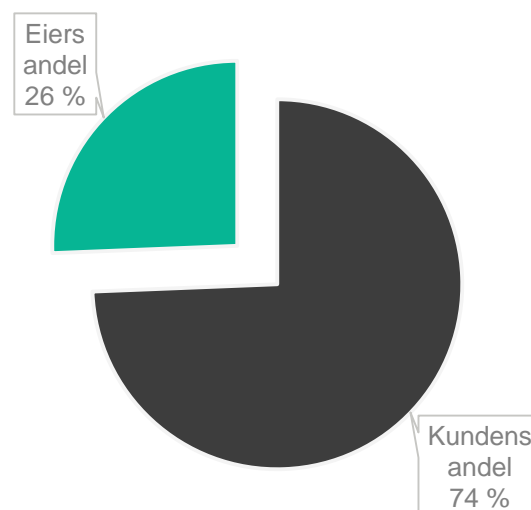
Millioner kroner

Forvaltningskapital

KLP - resultatfordeling

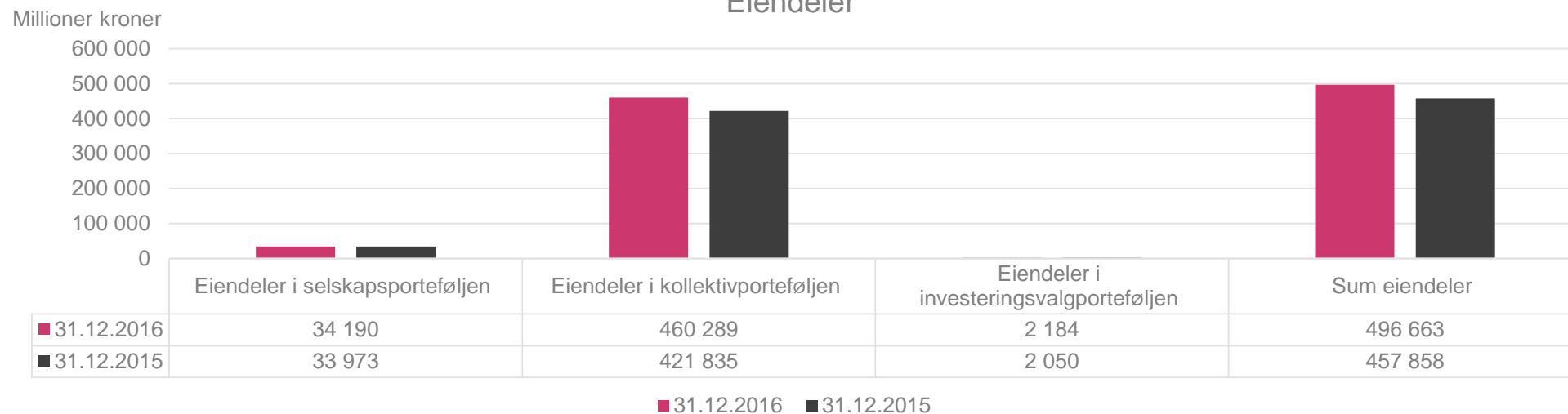
Millioner kroner	Resultat til kunder	Resultat til selskap	31.12.2016	31.12.2015
Avkastningsresultat	7 944	150	8 094	3 452
Risikoresultat	394	390	784	498
Risikoresultat II				19 644
Rentegarantipremie		690	690	826
Administrasjonsresultat		-50	-50	264
Netto inntekter selskapsporteføljen		945	945	842
Skattekostnad		773	773	-489
Andre resultatelementer		-24	-24	132
Resultat	8 339	2 874	11 213	25 169

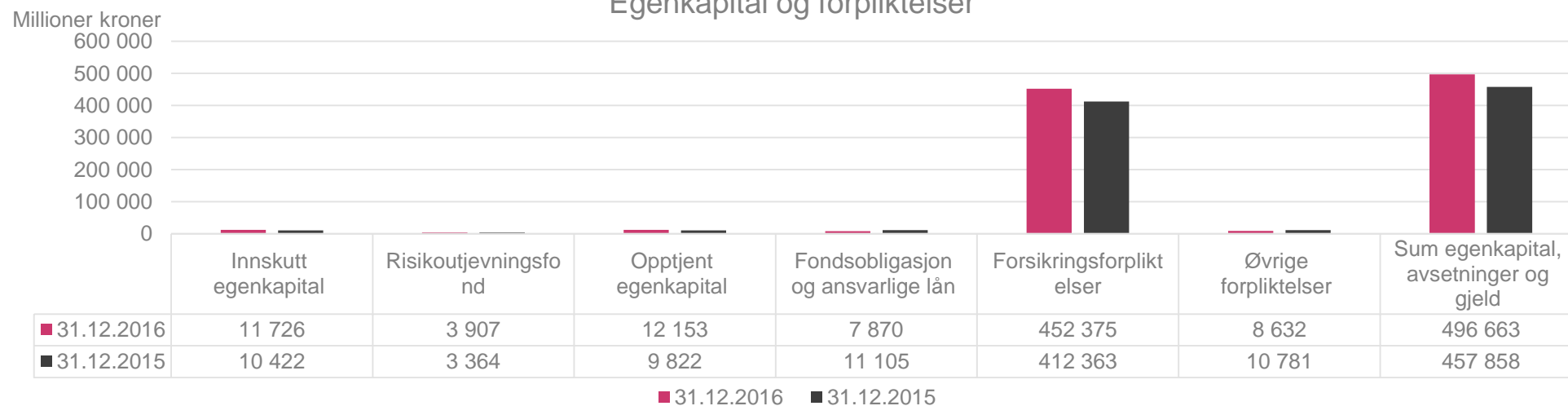

KLP Liv - balanse

Eiendeler

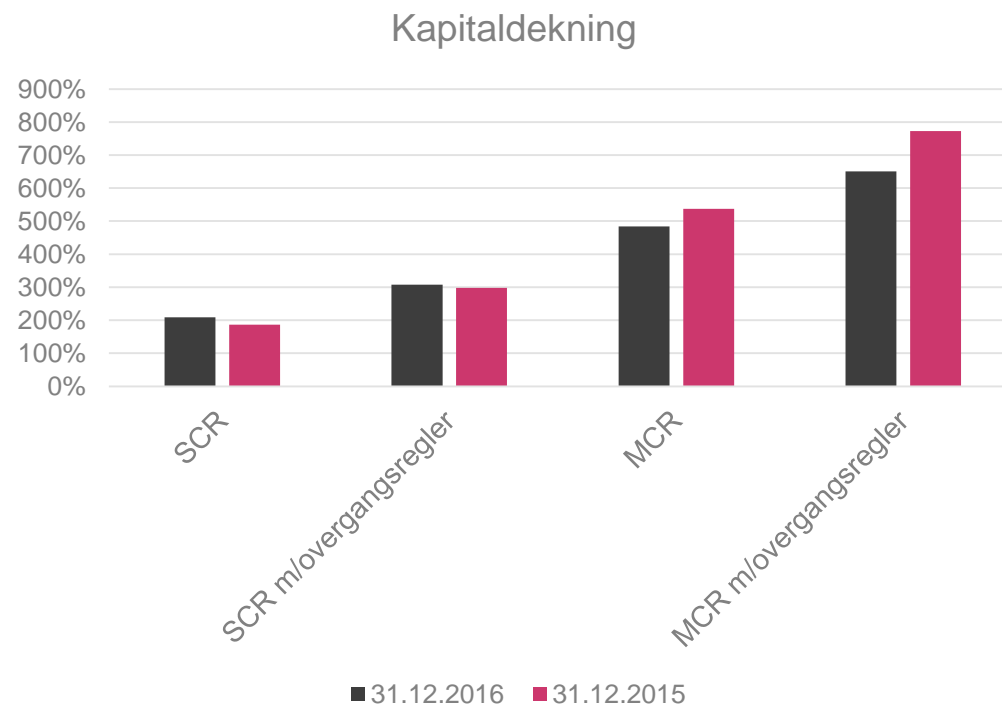
Egenkapital og forpliktelser

KLP Liv - kapitaldekning

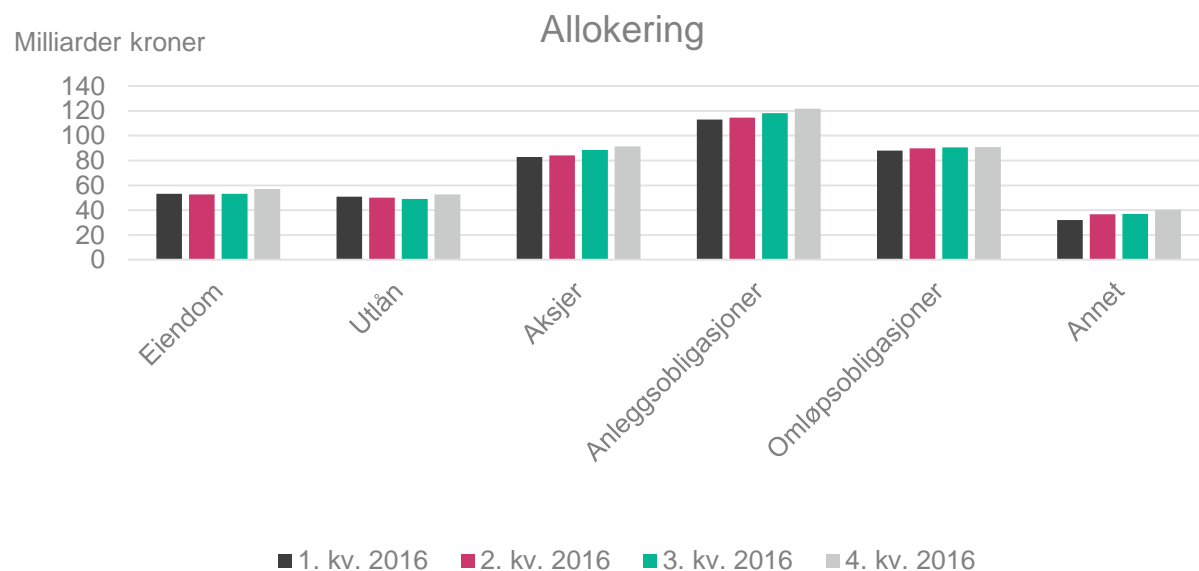
- Kapitaldekning Q4: 209* prosent
- Minstekapitaldekning Q4: 485* prosent
- *Uten bruk av midlertidig fradrag i forsikringstekniske avsetninger

	31.12.2016	30.09.2016	30.06.2016	31.03.2016
Kapitaldekning (SCR)	209 %	208 %	189 %	187 %
Kapitaldekning (SCR) med overgangsregler	304 %	359 %	343 %	334 %
Minstekapitaldekning (MCR)	485 %	586 %	534 %	488 %
Minstekapitaldekning (MCR) med overgangsregler	658 %	861 %	843 %	758 %

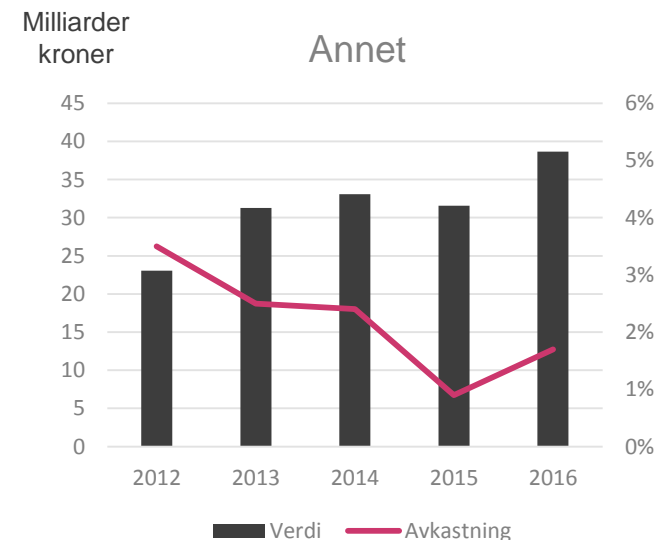
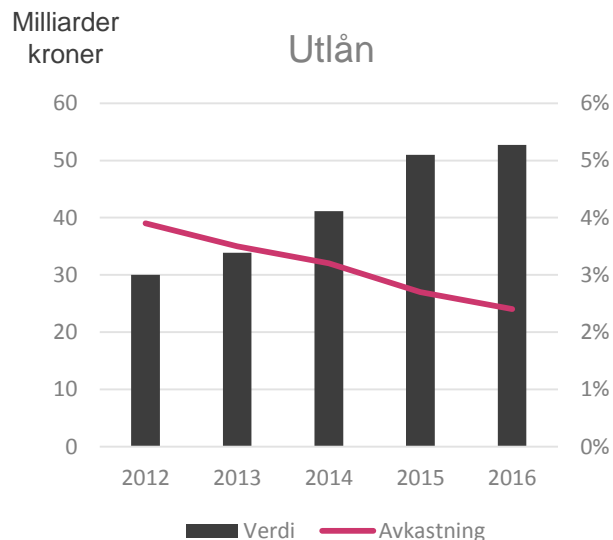
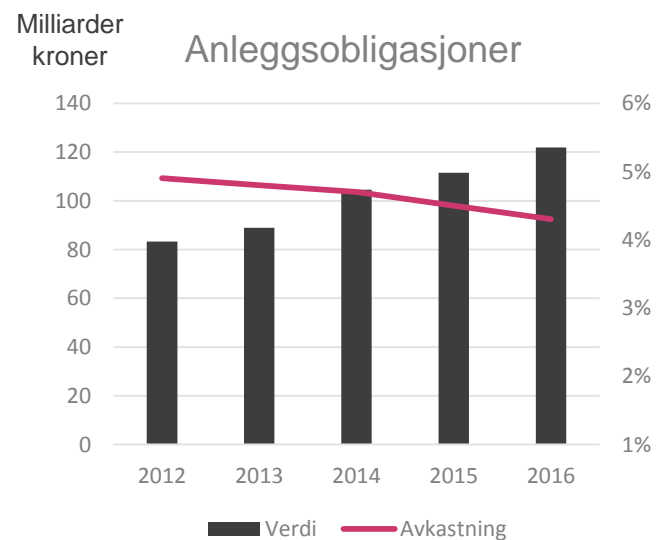
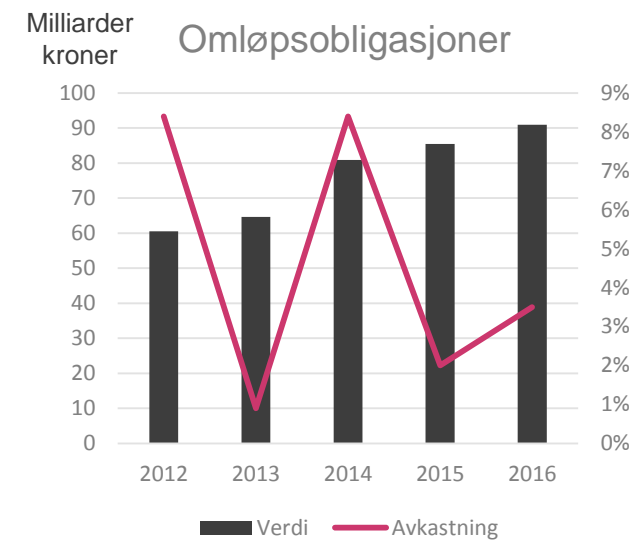
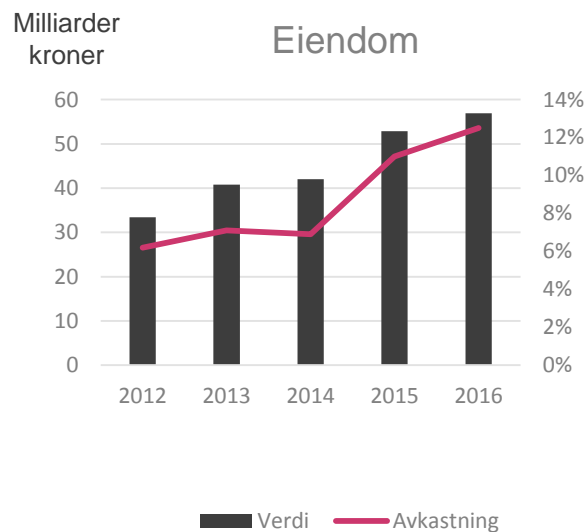
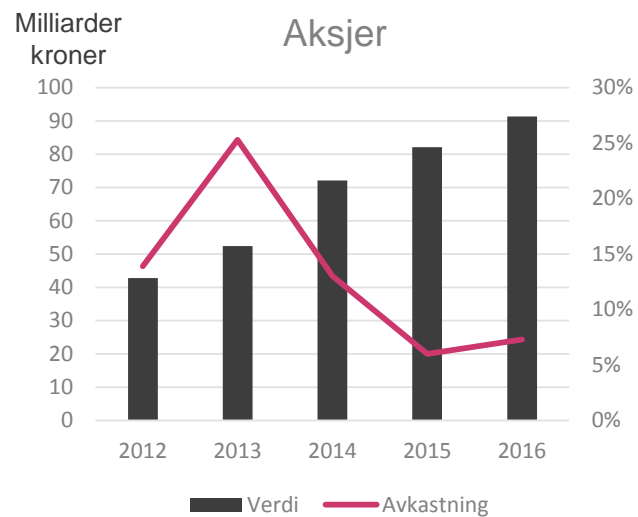

KLP Liv – allokering og avkastning

	Andel	Avkastning	Andel	Avkastning
	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2015
Aksjer og alternative investeringer	20,1 %	7,3 %	19,8 %	6,0 %
Omløpsobligasjoner	20,0 %	3,5 %	20,6 %	2,0 %
Obligasjoner som holdes til forfall	26,8 %	4,3 %	26,9 %	4,5 %
Utlån	11,6 %	2,4 %	12,3 %	2,7 %
Eiendom	12,5 %	12,5 %	12,8 %	11,0 %
Andre finansielle eiendeler	8,9 %	1,7 %	7,6 %	0,9 %

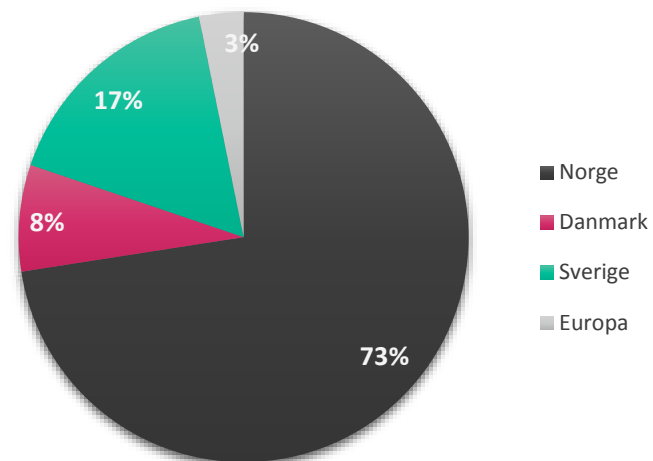
KLP Liv - aktivaklasser

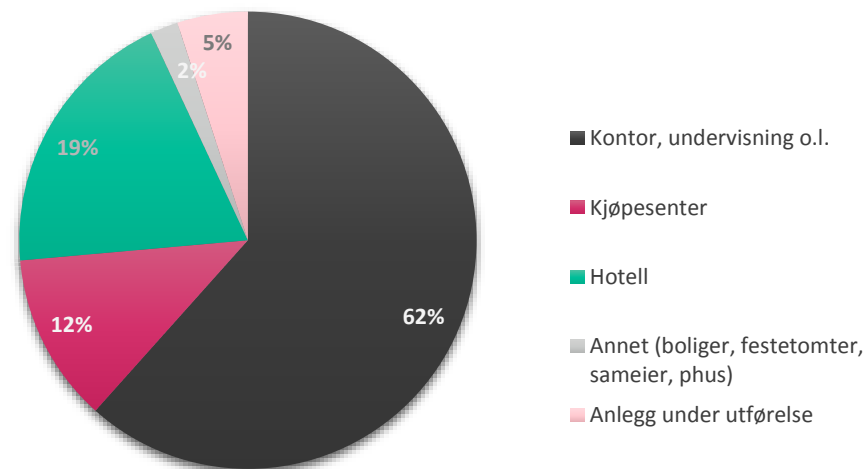
KLP Liv - eiendom

- Oppskrivning eiendom i Q4 på 1 802 millioner (3,2 %)
- Nyinvesteringer/salg i 2016:
  - Solgt Krambukvartalet i Trondheim
  - Solgt Munkedamsveien 53B i Oslo
  - Solgt Fløisbonnveien 2-4 utenfor Oslo
  - Solgt deler av Bergerveien 12 i Asker
  - Solgt Solna Haga utenfor Stockholm
  - Kjøpt Tempeveien 10 i Trondheim
  - Kjøpt Zander Kaaes gt 7 i Bergen
  - Kjøpt Tjuvholmen Allé 16 i Oslo

Eiendomsverdi - fordeling per land

Eiendomsverdi - fordeling per eiendomskategori

KLP Liv - eiendom

Millioner kroner	31.12.2016	30.09.2016	30.06.2016	31.03.2016
Virkelig verdi totalportefølje*	58 840	55 805	55 016	55 686
Virkelig verdi kollektivporteføljen*	55 307	52 316	51 587	52 458

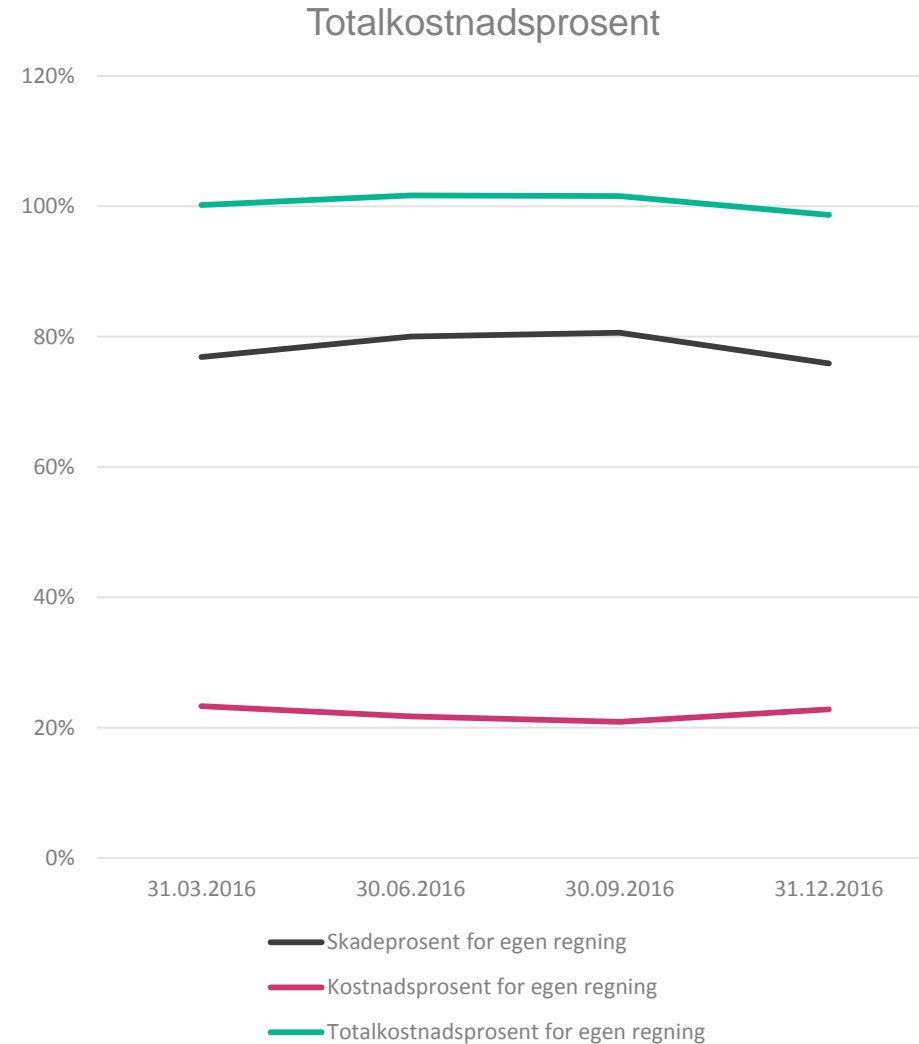
*Inkludert valutasikring og eks eiendomsfond

	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016
Verdijustering i %	3,2 %	1,5 %	2,2 %	0,6 %
Verdijustering i % kollektivporteføljen	3,3 %	1,5 %	1,9 %	0,6 %
Avkastning kollektivporteføljen**	4,3 %	2,6 %	3,2 %	1,8 %

**Inkludert valutasikring og eks eiendomsfond

KLP Skadeforsikring

- Driftsresultat: 69,8 millioner kroner for 4. kvartal og 255,4 millioner kroner hittil i år
- Finansavkastning på 1,3 prosent for 4. kvartal og 6,1 prosent akkumulert i år
- Fem enkeltskader over 10 millioner kroner i år, én i fjerde kvartal; 50 millioner kroner
- Premieøkning for alle markedsområdene, 13,9 prosent for året
- Solvensmargindekning på 261 prosent

KLP Skadeforsikring

Resultatposter, millioner kroner	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016
Premieinntekter	298,3	291,4	284,1	276,4
Erstatninger	-186,0	-238,8	-235,8	-212,4
Forsikringsrelaterte kostnader	-83,9	-56,6	-57,2	-64,5
Andre forsikringsrelaterte poster	-9,2	0,2	0,4	0,2
Resultat av teknisk regnskap	19,2	-3,8	-8,6	-0,2
Resultat fra investeringer	50,5	73,0	75,2	49,5
Andre inntekter	0,1	0,1	0,1	0,2
Resultat før avsetning til egenkapitalfond og skatt	69,8	69,4	66,8	49,5
Beregnet skattekostnad	-6,2	-14,8	-14,1	-13,0
Andre resultatkomponenter	5,1	-0,9	0,0	-6,1
Avsetning til egenkapitalfond	-0,7	-10,1	-10,3	2,5
Resultat etter avsetning til egenkapitalfond	68,0	43,6	42,4	32,9

KLP Skadeforsikring

Resultatposter, millioner kroner	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016
Premieinntekter for egen regning	298	291	284	276
Erstatningskostnader for egen regning	-186	-239	-236	-212
Forsikringsrelaterte driftskostnader for egen regning	-83	-57	-57	-64
Netto inntekter fra investeringer	50	73	75	50
Resultat før skatt og endring i egenkapitalfond	70	69	67	49
Balanseposter, millioner kroner	31.12.2016	30.09.2016	30.06.2016	31.03.2016
Finansielle eiendeler	4 111	4 204	4 189	4 228
Sum eiendeler	4 489	4 522	4 568	4 567
Egenkapital	1 712	1 809	1 755	1 706
Forsikringstekniske avsetninger for egen regning	2 125	2 264	2 359	2 439

KLP Bedriftspensjon

Millioner kroner	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016
Avkastningsresultat	17,8	4,6	6,1	2,5
Risikoresultat	2,2	3,8	-0,6	0,6
Administrasjonsresultat	-13,9	-5,8	-5,2	-7,6
Rentegarantipremie og fortjenesteelement	1,8	1,9	1,9	1,8
Netto inntekter selskapsporteføljen	0,2	2,1	2,6	2,6
Andre resultatelementer	0,9	-0,1	0,0	-1,1
Sum	9,0	6,5	4,8	-1,2
Herav resultat til kunder	23,0	7,7	5,4	3,1
Resultat til eier	-17,0	-2,6	-2,2	-5,8
Reservestyrking fra EK	3,0	1,5	1,5	1,5

KLP Bedriftspensjon

	31.12.2016	30.09.2016	30.06.2016	31.03.2016
Kollektivportefølje				
Bokført	5,3 %	3,3 %	2,2 %	1,0 %
Verdijustert	5,7 %	4,4 %	2,8 %	1,1 %
Investeringsvalg/Innskuddspensjon	7,0 %	4,4 %	1,8 %	-0,2 %
Selskapsportefølje	2,4 %	2,3 %	1,7 %	1,1 %
	31.12.2016	30.09.2016	30.06.2016	31.03.2016
Kapitaldekning (SCR)	79 %	98 %	69 %	57 %
Kapitaldekning (SCR) med overgangsregler	330 %	382 %	319 %	302 %
Minstekapitaldekning (MCR)	141 %	184 %	134 %	106 %
Minstekapitaldekning (MCR) med overgangsregler	701 %	816 %	804 %	773 %
Millioner kroner	31.12.2016	30.09.2016	30.06.2016	31.03.2016
Kursreguleringsfond	66,8	75,1	67,3	60,2
Tilleggsavsetninger	47,6	37,3	37,5	38,0
Soliditetskapital	479,4	516,9	516,3	480,0

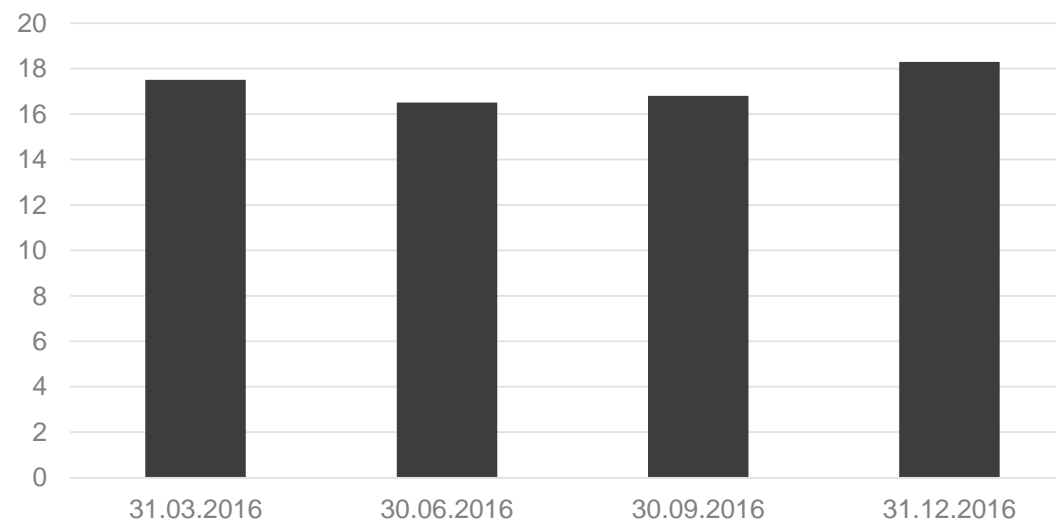
KLP banken konsern – hovedtall konsernet

- Personmarked: 45 200 kunder
- KLP Boligkreditt AS har en utlånsbalanse på 4,5 milliarder per 30. september

Millioner kroner	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016
Netto renteinntekter	45,0	49,1	49,4	50,9
Netto gebyr- og provisjonsinntekter	2,8	2,9	2,4	1,2
Forvaltningshonorar	14,3	14,3	14,2	14,3
Driftskostnader	-53,4	-37,0	-36,1	-53,0
Verdiendringer/ utbytte	-8,0	3,4	8,1	6,5
Resultat før skatt	0,6	32,7	38,1	19,9
Forvaltningskapital	34 379	34 949	34 145	32 200

Kapitaldekning

Prosent

KLP bankvirksomhet – hovedtall per selskap

KLP Kommunekreditt, millioner kroner	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016
Netto renteinntekter	14,1	17,2	17,8	18,9
Driftskostnader	-6,1	-3,8	-4,1	-4,9
Verdiendringer/utbytte	-6,8	2,5	5,1	3,3
Resultat før skatt	1,2	16,0	18,8	17,2
Forvaltningskapital	19 518	20 426	19 972	19 184

KLP Banken, millioner kroner	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016
Netto renteinntekter	23,0	22,9	22,0	21,6
Netto gebyr- og provisjonsinntekter	2,9	2,9	2,4	1,2
Forvaltningshonorar	14,3	14,2	14,2	14,3
Driftskostnader	-38,4	-26,9	-26,3	-40,2
Verdiendringer/utbytte	-1,3	1,1	2,7	0,1
Resultat før skatt	0,4	14,2	15,0	-3,0
Forvaltningskapital	12 960	12 864	12 742	12 718

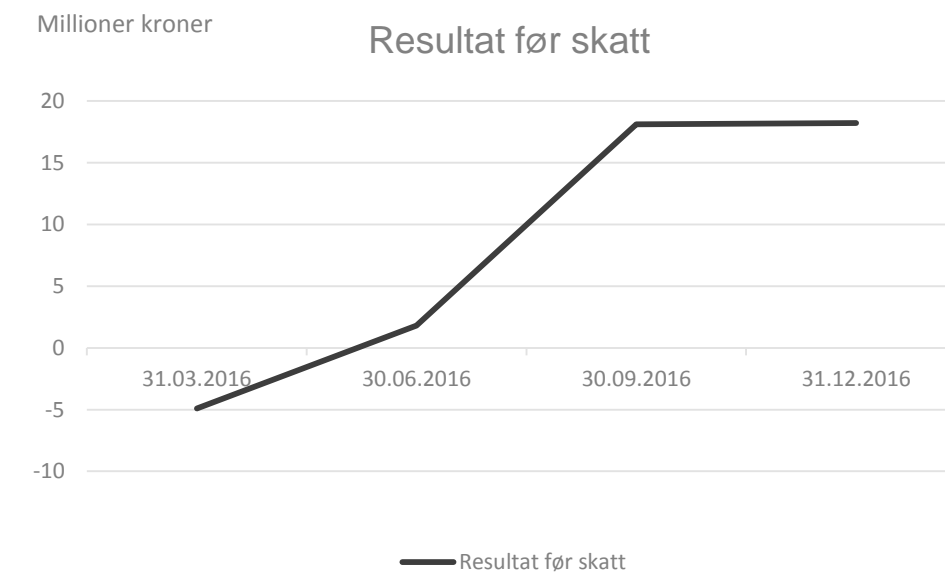
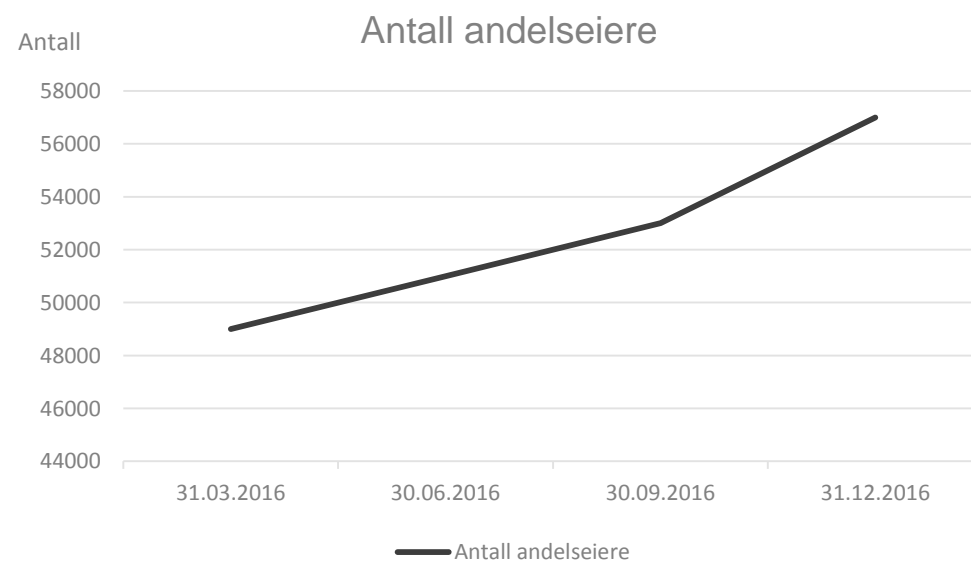
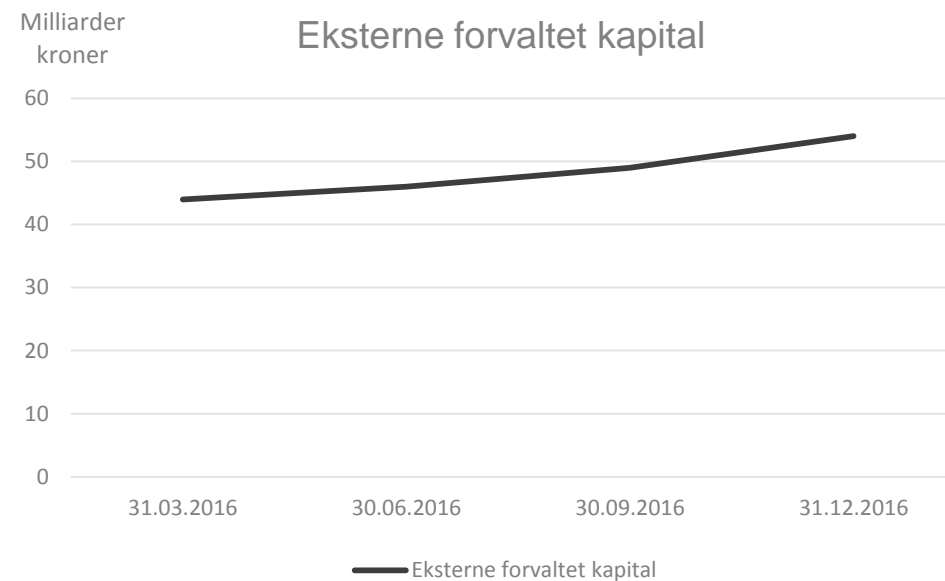
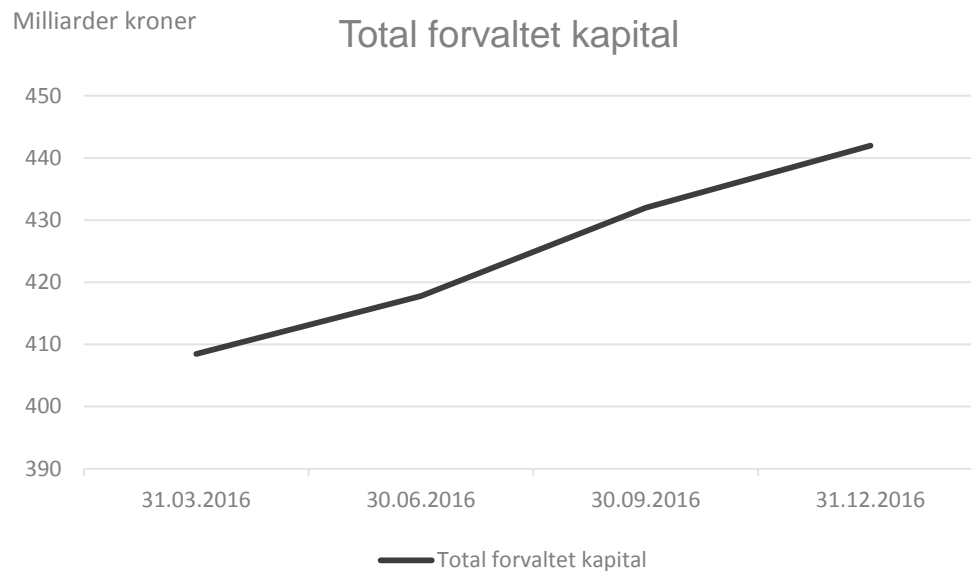

KLP Boligkreditt, millioner kroner	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016	2. kvartal 2016	1. kvartal 2016
Netto renteinntekter	7,9	8,9	9,5	10,5
Driftskostnader	-8,9	-6,4	-5,6	-7,9
Verdiendringer/utbytte	0,0	-0,1	0,4	3,0
Resultat før skatt	-1,0	2,5	4,3	5,6
Forvaltningskapital	4 886	4 703	4 429	4 251

KLP – utlån og innskudd

Boliglån, millioner kroner	31.12.2016	30.09.2016	30.09.2016	30.06.2016
KLP Banken AS	8,0	8,3	8,1	7,3
KLP Boligkreditt AS	4,7	4,5	4,2	4,0
KLP (forvaltningsavtale)	3,2	2,6	2,7	3,2
Sum	15,9	15,4	15,0	14,5
Offentlige lån, millioner kroner	31.12.2016	30.09.2016	30.06.2016	31.03.2016
KLP Kommunekreditt AS	17,2	17,3	16,0	15,8
KLP (forvaltningsavtale)	40,4	37,8	38,2	37,9
KLP (valutalån)	9,1	8,7	9,2	9,7
Sum	66,5	63,5	63,1	62,9
Innskudd, millioner kroner	31.12.2016	30.09.2016	30.06.2016	31.03.2016
KLP Banken AS	8,7	8,4	8,3	7,9
Sum	8,7	8,4	7,9	7,4

KLP Kapitalforvaltning

Kontaktpersoner i KLP

Stilling	Navn	Telefon	E-post
Konserndirektør Økonomi & Finans	Aage E. Schaanning	22 03 79 01/90 52 43 12	aes@klp.no
Finansdirektør	Oliver Siem	934 31 820	sie@klp.no